

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Sžo/237/2015
Identifikačné číslo spisu: 9012010172
Dátum vydania rozhodnutia: 26.04.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Ivan Rumana
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:9012010172.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ivana Rumanu a zo sudcov JUDr. Jozefa Milučkého a JUDr. Aleny Adamcovej v právnej veci žalobcu: JUDr. U. I., K., právne zastúpený: JUDr. Jozef Veselý, advokát, Mierová 1, Veľký Krtíš, proti žalovanému: Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 5407/2012-52/SKP I./RK zo dňa 28. augusta 2012, konajúc o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S/17/2013-41 zo dňa 15. mája 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S/17/2013-41 zo dňa 15. mája 2015 p o t v r d z u j e.

Žalobcovi právo na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) žalobu žalobcu zamietol a nepriznal mu právo na náhradu trov konania. Žalobca sa podanou žalobou domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 5407/2012-52/SKP I./RK zo dňa 28.08.2012, ktorým bolo potvrdené prvostupňové rozhodnutie Ministerstva spravodlivosti SR č. 5407/2012-52 SKP I. zo dňa 15.05.2012. Uvedeným prvostupňovým rozhodnutím bol na základe § 25 ods. 2 písm. a/ zákona č. 8/2005 Z.z. o správcoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu vydania napadnutých administratívnych rozhodnutí (ďalej len „zákon č. 8/2005 Z.z.“) žalobcovi pozastavený výkon správcovskej činnosti z dôvodu, že mu bolo vyšetrovateľom Úradu boja proti korupcii pod č. ČVS: PPZ-190/BPK-S-2010 vznesené obvinenie za pokračujúci obzvlášť závažný zločin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 3 písm. b/, ods. 4 písm. a/ Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písm. b/, h/ Trestného zákona účinného od 01.01.2006 v štyroch skutkoch a pokračujúci zločin porušovania povinnosti pri správe cudzieho

majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 3 písm. a/, b/ Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písm. b/, h/ Trestného zákona účinného od 01.01.2006 v troch skutkoch.

Krajský súd rozsudok odôvodnil tým, že ustanovenie § 25 ods. 2 písm. a/ zákona č. 8/2005 Z.z. udeľuje právomoc žalovanému, aby s prihliadnutím na konkrétne okolnosti vydal rozhodnutie o pozastavení výkonu správcovskej činnosti v prípade, ak voči správcovi, orgán činný v trestnom konaní vedie trestné stíhanie za úmyselný trestný čin, príp. trestný čin, ktorý súvisí s podnikaním. Obvinenie bolo vznesené voči žalobcovi za jeho konanie v rámci správy konkurznej podstaty úpadcu. Žalovaný na základe svojej právomoci, ktorá mu bola daná zákonom a v jej medziach mu pozastavil výkon správcovskej činnosti. V tomto prípade nebolo podstatné, ako sa skončí voči žalobcovi začaté trestné stíhanie. Na postup žalovaného plne postačovala jeho vedomosť (vyplývajúca z obsahu rozhodnutia vyšetrovateľa o vznesení obvinenia voči žalobcovi), ktorá mu dávala možnosť vydať napadnuté rozhodnutie. Obe napadnuté administratívne rozhodnutia obsahovali všetky náležitosti v zmysle § 47 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“), boli riadne odôvodnené a to tak z hľadiska pozastavenia výkonu správcovskej činnosti žalobcovi, ako aj vylúčenia odkladného účinku včas podaného rozkladu. Ohľadom námietky o nenariadení ústneho pojednávania vo veci krajský súd poukázal na to, že v predmetnom správnom konaní to nebolo potrebné podľa § 21 Správneho poriadku a to vzhľadom na zákonný dôvod rozhodnutia o pozastavení správcovskej činnosti žalobcovi, ktorý vyplynul z rozhodnutia o vznesení obvinenia voči nemu. Taktiež námietku ohľadom nedostatočne zisteného skutkového stavu veci krajský súd nepovažoval za opodstatnenú, keďže pred vydaním napadnutých administratívnych rozhodnutí správne orgány zistili skutkový stav v rozsahu potrebnom pre posúdenie veci - obstarali si uznesenie o vznesení obvinenia žalobcu, z ktorého pri svojom právnom posúdení veci vychádzali.

II.

Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca včas odvolanie a navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V dôvodoch uviedol, že žalovaný nekoná rovnakým spôsobom v identických veciach a v obdobných prípadoch nedošlo k pozastaveniu správcovskej činnosti. Žalobca uviedol, že konaním žalovaného došlo k zásadnému zásahu do jeho profesionálnej aktivity, keďže došlo k pozastaveniu jeho činnosti ako správcu konkurznej podstaty, bol odvolaný vo všetkých konkurzných konaniach a ocitol sa tak bez akýchkoľvek finančných prostriedkov a možnosti využívať svoje právnické vzdelanie. Postup žalovaného považoval za arbitrárny, keď nenariadil ústne pojednávanie a za nezákonné považoval aj stanovisko súdu prvého stupňa, že ani prípadné ústne pojednávanie pred správnym orgánom by nemohlo priniesť iné priaznivejšie objasnenie daného prípadu. Na nariadenie ústneho pojednávania síce nie je právny nárok, avšak vzhľadom na to o čo išlo, mal žalobca za to, že malo byť nariadené ústne pojednávanie a správny orgán bol povinný v odôvodnení rozhodnutia uviesť, z akého dôvodu nebolo nariadenie ústneho pojednávania nevyhnutné. Poukázal na to, že nemohol predkladať listinné dôkazy na svoju obranu a ani predvolať prípadných svedkov, a toto považoval za zásadné porušenie jeho práv, keďže každé rozhodnutie správneho orgánu by malo byť zákonné a vyčerpávajúce z hľadiska použitia dôkazných prostriedkov a aplikáciou právnych predpisov na ten ktorý prípad ak s akcentom na to, že podľa § 25 ods. 2 písm. a/ zákona č. 8/2005 Z.z. ide len o možnosť ministerstva rozhodnúť o pozastavení výkonu správcovskej činnosti. Teda ide o úvahu ministerstva, či okolnosti daného prípadu skutočne vyžadujú, aby ministerstvo zasiahlo do práv daného správcu, pričom takáto úvaha by mala byť zameraná na posúdenie, či správca je schopný riadne, čestne a svedomito vykonávať správcovskej činnosť. Žalobca uviedol, že správcovskej činnosť vykonával po dlhé obdobie a nikdy nemal problémy s výkonom tejto činnosti. Navyše poukázal na skutočnosť, že ministerstvo rozhodlo až po 8 mesiacoch od začatia trestného stíhania voči žalobcovi, preto toto rozhodnutie nepovažuje za také, ktoré by malo charakter bezodkladného rozhodnutia vo veci samej. Žalovaný správny orgán a ani správny súd neboli oprávnené hodnotiť prebiehajúce trestné konanie, v ktorom môže rozhodnúť len príslušný súd. Záverom uviedol, že ak je daná len fakultatívna možnosť pozastaviť správcovi jeho činnosť, je potrebné skúmať, či boli splnené zákonné podmienky pre pozastavenie takejto činnosti, čo sa v jeho prípade nestalo.

III.

Žalovaný sa k podanému odvolaniu nevyjadril. Odvolanie žalobcu mu bolo doručené dňa 15.07.2015.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 O.s.p.) a po tom, ako bolo oznámenie o verejnom vyhlásení rozhodnutia zverejnené najmenej 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke najvyššieho súdu www.nsud.sk <., rozsudok verejne vyhlásil (§ 156 ods. 1, 3 O.s.p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky v odvolacom konaní postupoval v zmysle ust. § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. (Správny súdny poriadok), účinného od 01.07.2016, podľa ktorého sa odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona dokončia podľa doterajších predpisov, t.j. podľa zákona č. 99/1963 Zb., Občiansky súdny poriadok.

Z obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu senát najvyššieho súdu zistil, že prvostupňovým rozhodnutím Ministerstva spravodlivosti SR č. 5407/2012-52 SKP I. zo dňa 15.05.2012 bol na základe § 25 ods. 2 písm. a/ zákona č. 8/2005 Z.z. žalobcovi pozastavený výkon správcovskej činnosti z dôvodu, že mu bolo vyšetrovateľom Úradu boja proti korupcii pod č. ČVS: PPZ-190/BPK-S-2010 vznesené obvinenie za pokračujúci obzvlášť závažný zločin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 3 písm. b/, ods. 4 písm. a/ Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písm. b/, h/ Trestného zákona účinného od 01.01.2006 v štyroch skutkoch a pokračujúci zločin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 3 písm. a/, b/ Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písm. b/, h/ Trestného zákona účinného od 01.01.2006 v troch skutkoch. Žalovaný začal konať na základe podnetu X.U. na vykonanie dohľadu nad činnosťou žalobcu, v ktorom okrem iného poukázal na to, že je voči správcovi vedené trestné stíhanie. Uvedené skutočnosti si ministerstvo preverilo dožiadaním na Úrad boja proti korupcii Prezídia Policajného zboru, ktorý listom zo dňa 10.02.2012 oznámil ministerstvu, že dňa 22.12.2011 bolo pod č. ČVS: PPZ-190/BPK-S-2010 vznesené obvinenie voči žalobcovi. Žalobca bol oboznámený o začatí správneho konania, ktorý sa vyjadril listom zo dňa 19.03.2012, v ktorom uviedol, že oznamovaciu povinnosť voči ministerstvu si vykladal len vo vzťahu ku konkurzným konaniam v zmysle zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a nie aj na konkurzy podľa predchádzajúcej právnej úpravy. Vylúčil pritom skutočnosť, že by chcel začatie trestného stíhania zatajiť, o čom svedčí aj skutočnosť, že Slovenskej advokátskej komore písomne oznámil začatie trestného stíhania. Vzhľadom na to, že zákon dáva správnomu orgánu len možnosť a nie povinnosť pozastaviť správcovi výkon správcovskej činnosti, s prihliadnutím na uvedené skutočnosti žalobca požiadal, aby správny orgán od pozastavenia jeho správcovskej činnosti upustil a zároveň požiadal o nariadenie ústneho pojednávania za účelom objasnenia celej záležitosti.

Podľa § 25 ods. 2 písm. a/ zákona č. 8/2005 Z.z. ministerstvo môže pozastaviť výkon správcovskej činnosti správcovi - fyzickej osobe, ak orgán činný v trestnom konaní proti nemu vedie trestné stíhanie za úmyselný trestný čin alebo trestný čin, ktorého skutková podstata súvisí s podnikaním.

Podľa § 25 ods. 6 zákona č. 8/2005 Z.z. o pozastavení výkonu správcovskej činnosti rozhodne ministerstvo bez zbytočného odkladu po tom, čo zistí niektorý z dôvodov uvedených v odseku 1 až 4. Ak ministerstvo zistí, že tieto dôvody pominuli, bez zbytočného odkladu pozastavenie výkonu správcovskej činnosti zruší.

Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 8/2005 Z.z. správca je povinný bez zbytočného odkladu oznámiť ministerstvu každú skutočnosť, ktorá môže byť dôvodom na pozastavenie výkonu správcovskej činnosti

alebo vyčiarknutie zo zoznamu správcov.

Podľa § 21 ods. 1 Správneho poriadku správny orgán nariadi ústne pojednávanie, ak to vyžaduje povaha veci, najmä ak sa tým prispeje k jej objasneniu, alebo ak to ustanovuje osobitný zákon. Ak sa má pri ústnom pojednávaní uskutočniť ohliadka, uskutočňuje sa ústne pojednávanie spravidla na mieste ohliadky.

Z ustanovení zákona č. 8/2005 Z.z. vyplýva, že správca má povinnosť oznámiť ministerstvu každú skutočnosť, ktorá môže byť dôvodom na pozastavenie výkonu správcovskej činnosti alebo vyčiarknutie zo zoznamu správcov. Jednou z takýchto skutočností je aj vedenie trestného konania proti správcovi za úmyselný trestný čin, alebo trestný čin, ktorého skutková podstata súvisí s podnikaním. Žalobca teda mal povinnosť oznámiť ministerstvu, že 22.12.2011 bolo voči nemu vznesené obvinenie. Uvedený zákon neustanovuje žiadne dôvody, ktoré by správcu tejto oznamovacej povinnosti zbavovali. Na jednotlivé okolnosti prípadu môže správny orgán prihliadnúť pri samotnom rozhodovaní o veci samej. Správca v priebehu správneho konania uviedol, že nechcel začatie trestného stíhania zatajiť, keďže Slovenskej advokátskej komore písomne oznámil začatie trestného stíhania a oznamovaciu povinnosť voči ministerstvu si vykladal tak, že sa vzťahuje len na konkurzné konania v zmysle zákona č. 7/2005 Z.z. a nie aj na konkurzy podľa predchádzajúcej právnej úpravy. V čase začatia trestného stíhania bol práceneschopný, a preto nezisťoval skutočnosti ohľadom oznamovacej povinnosti správcu voči ministerstvu.

Ministerstvo má v zmysle § 25 ods. 2 písm. a/ zákona č. 8/2005 Z.z. možnosť rozhodnúť o pozastavení výkonu správcovskej činnosti, ak nastanú skutočnosti predpokladané zákonom. Medzi takéto skutočnosti patrí aj začatie trestného stíhania. Správny orgán pri rozhodovaní o pozastavení správcovskej činnosti žalobcu vzal do úvahy povahu skutku, pre ktorý bolo voči žalobcovi vznesené obvinenie. Išlo o skutky, ktoré sa mal žalobca dopustiť práve pri výkone správcovskej činnosti, preto žalovaný rozhodol o pozastavení správcovskej činnosti. Týmto rozhodnutím sa nedokazuje skutok, ktorý sa kladie správcovi za vinu. Na rozhodnutie o pozastavení správcovskej činnosti postačuje len samotné vznesenie obvinenia. Správny orgán v napadnutom prvostupňovom rozhodnutí správnu úvahou posúdil či ponechanie žalobcu vo výkone činnosti bude spojené s menej škodlivými následkami, ako pozastavenie jeho činnosti, t.j. posudzoval na jednej strane individuálne záujmy správcu a na druhej strane verejný záujem. Žalovaný vzal do úvahy najmä to, že trestné konanie bolo začaté práve pre skutky, ktorých sa dopustil pri výkone správcovskej činnosti a to aj opakovane. Uvedené podľa žalovaného zakladalo dôvodnú obavu, že správca môže takéto konanie zopakovať aj v iných konkurzných konaniach. Z toho dôvodu žalovaný považoval verejný záujem, predovšetkým záujem veriteľov na riadnom výkone správcovskej činnosti za prednejší, ako záujem správcu na ďalšom výkone jeho činnosti.

Ohľadom nenariadenia ústneho pojednávania sa senát najvyššieho súdu stotožnil so záverom krajského súdu, že to nebolo potrebné. Zákonný dôvod rozhodnutia o pozastavení správcovskej činnosti vyplynul z rozhodnutia o vznesení obvinenia voči žalobcovi. Žalobca bol oboznámený o začatí správneho konania s tým, že sa mohol k nemu vyjadriť. Žalobca poskytnutú možnosť aj využil a dňa 22.03.2012 bolo žalovanému doručené jeho vyjadrenie. Prvostupňový správny orgán sa vo svojom rozhodnutí zaoberal dôvodmi nenariadenia ústneho pojednávania, ktoré považuje senát odvolacieho súdu za dostatočné. Pre pozastavenie správcovskej činnosti z dôvodu uvedeného v § 25 ods. 2 písm. a/ zákona č. 8/2005 Z.z. postačuje samotné vznesenie obvinenia, žiadne ďalšie skutočnosti nie je potrebné preukazovať. V tejto súvislosti najvyšší súd poukazuje aj na klasické rímskoprávne pravidlo „vigilantibus iura scripta sunt“ (zákony sú písané pre tých, ktorí sa starajú o svoje práva), podľa ktorého sa ochrana poskytuje len tým subjektívnym právam, ktorých držitelia o ne dbajú a aktívne ich vykonávajú a prípade porušenia vymáhajú. Táto zásada zdôrazňuje aj vlastné pričinenie o ochranu svojich práv vyžadujúc, aby aj účastník sledoval svoje subjektívne práva a robil také kroky, v dôsledku ktorých by nedochádzalo k ich ohrozovaniu a poškodzovaniu a predpokladá, že účastník musí využiť prostriedky, ktoré mu poskytuje zákon a následne vykonať prípadné potrebné opatrenia, aby nedošlo k porušeniu jeho práv. Žalobca mohol a zároveň aj mal povinnosť informovať ministerstvo o vznesení obvinenia voči nemu, a tak mohol

chrániť svoje záujmy a objasniť celú záležitosť.

Žalobca v podanom odvolaní namietal, že ministerstvo konalo v identických prípadoch rozdielne. Senát najvyššieho súdu uvádza, že v rámci tohto súdneho prieskumu posudzoval len zákonnosť rozhodnutia, ktoré sa týkalo žalobcu a neprislúcha mu hodnotiť postup žalovaného v iných konaniach.

Najvyšší súd sa stotožnil so záverom krajského súdu, že žalovaný ako aj prvostupňový správny orgán správne vyhodnotili skutkový stav, a teda, že vznesenie obvinenia voči žalobcovi zakladá dôvod na pozastavenie jeho činnosti. Žalobca v priebehu odvolacieho konania doručil najvyššiemu súdu trestné rozsudky v obdobných trestných veciach sp. zn. 3Tdo/55/2015 zo dňa 18.01.2017 a 3Tdo/9/2016 zo dňa 18.01.2017. K uvedenému senát odvolacieho súdu uvádza, že samotné posúdenie trestnej veci nie je v kompetencii žalovaného a ani správneho súdu. Správny súd posudzoval zákonnosť dôvodu pre pozastavenie činnosti správcu podľa § 25 ods. 2 písm. a/ zákona č. 8/2005 Z.z., ktorý v prejednávacom prípade bol daný.

S poukazom na uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave ako vecne správny podľa § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. v spojení s § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil, keďže dôvody, ktoré prvostupňový súd v rozsudku uviedol, považuje za správne.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. a § 250k ods. 1 O.s.p. Žalobca v konaní nebol úspešný, preto mu súd právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

V senáte rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.